

בס"ד. שיחת שבת בראשית, מבה"ח מריחשון ה'תשי"א*.

א. שבת בראשית הוא המשך להמועדים דחודש תשרי בכלל, ולשמיני עצרת ושמחת תורה בפרט, וכפי שכותב כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמכתב דמחרת יום הכיפורים (הנדפס בקונטרס דחג הסוכות)¹,

— המכתב הוא אמנם משנת תרפ"ט, אבל למאי נפק"מ אם המכתב הוא מלפני כמה שנים, ואדרבה, להיותו ע"ד "יין (הבנה והסברה) ישן (שככל שהוא ישן יותר) דעת זקנים (זקן שקנה חכמה²) נוחה הימנו"³ —

וז"ל: "יתאספו כולם יחדיו בימי השמחה .. שמיני עצרת ושמחת תורה .. וכעין השלמה ותוספת אור כי טוב בשבת בראשית הבעל"ט", היינו, ששבת בראשית הוא "השלמה ותוספת אור כי טוב" לימי השמחה שלפנ"ז, שמיני עצרת ושמחת תורה.

ב. ובפרטיות יותר — "השלמה ותוספת אור כי טוב":

"השלמה ותוספת" — ש"השלמה" פירושה להשלים מה שעדיין לא נעשה כדבעי ("וואָס מ'הָאָט נאָךְ נײַט דערטאָן"), ו"תוספת" פירושה שאפילו כשעשו כל מה שצריך לעשות כדבעי, צריכים להוסיף עוד יותר. (תוספת) אור" — שההוספה צריכה להיות בענין האור.

"(תוספת אור) כי טוב" — שההוספה באור היא באור נעלה ביותר, "אור כי טוב" — לשון הכתוב⁴ בנוגע להאור שנברא ביום ראשון, כש"הי' הקב"ה יחיד בעולמו" [קודם בריאת המלאכים (שהיתה לאח"ז⁵)], שאז היתה בריאת השמים והארץ (שנבראו ביום ראשון⁶) באופן נעלה יותר, שלא היתה נתינת מקום לשתי רשויות כו', שלכן נקרא "יום אחד" (כדרשת חז"ל⁷).

(3) מגילה טז, ב. הובא בפרש"י עה"ת ויגש מה, כג.

(4) בראשית א, ד.

(5) פרש"י שם, ה (מב"ר פ"ג, ח).

(6) ראה פרש"י שם, ו. שם, יד. שם, כד.

(7) בראשית שם, ה.

(* הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידיש), ונדפס בהוספות ללקו"ש ח"ב ע' 443 ואילך. ע' 468 ואילך. במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

(1) סה"מ תשי"א ע' 48. ואח"כ באג"ק שלו ח"ב ע' קיט.

(2) קידושין לב, ב.

ג. והענין בזה:

אודות האור כי טוב שנברא ביום ראשון — אמרו חז"ל⁸ ש"גנוז לצדיקים לעתיד לבוא", וידוע מאמר הבעש"ט⁹ "והיכן גנוז — בתורה", היינו, שבתורה גנוז עכשיו האור שיהי' לעתיד לבוא. ומזה מובן שע"י התורה יכולים להגיע גם עכשיו לגילוי האור דלעתיד לבוא.

וההסברה בזה:

ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד¹⁰. וכשם שאצל הקב"ה הי' הוה ויהי' כאחד¹¹, כן הוא גם בתורה, ולכן גנוז בה עכשיו האור דלעתיד לבוא. וכן הוא גם בצדיקים — שהענין דישראל וקוב"ה כולא חד הוא אצלם בגלוי — שיש אצלם גם עכשיו האור דלעתיד לבוא, להיותם למעלה מהגבלות הזמן.

ד. מאמר המוסגר:

עפ"ז יש לבאר ה"מעשה של גיסו דהבעש"ט ר' גרשון קוטעבר . . שכתב לו הבעש"ט כל המעשה טרם שהיתה בפועל¹², לפי שבעולם נעלה יותר הזמן הוא בהתכללות, והבעש"ט הי' אז בעולם היצירה ש"שם יוכל להיות נכללים ט"ו שנים בסקירה אחת¹³ — דלכאורה אינו מובן: למה לא כתב הבעש"ט שמעשה זה יהי' בעתיד?

וההסברה בזה — לפי שצדיקים אינם מציאות בפני עצמם, אלא כל מציאותם היא אלקות,

וכמבואר במאמרי חסידות בכלל¹⁴, וגם במאמרי כ"ק מו"ח אדמו"ר בפרט¹⁵, בפירוש מאמר הזהר¹⁶ "מאן פני האדון הוי' דא רשב"י" — דלכאורה: איך יתכן לומר "פני האדון הוי"י" על "נברא"? — דכיון

(8) חגיגה יב, א.

(9) הובא בדגל מחנה אפרים פ' בראשית (ועוד). כתר שם טוב ספ"ד.

ומקורו במדרז"ל (ראה תו"א ויחי מז, סע"ב: וארז"ל כי טוב לגנוז בתורה) — ראה זהר ח"א מז, א. א. רסד, א. ח"ב קמת, סע"ב ואילך.

זהר חדש רות פה, סע"א ואילך.

(10) ראה זח"ג עג, א.

(11) ראה זח"ג רנו, סע"ב. פרדס ש"א

פ"ט. תניא שעהויה"א פ"ז (פב, א).

(12) סהמ"צ להצ"צ נט, א. וראה בהערות וציונים לשם (רב, סע"ב ואילך (בהוצאת תנש"א רח, א)).

(13) סהמ"צ להצ"צ שם.

(14) סה"מ תקס"ד ע' קו. תרנ"ה ע' נב ואילך.

(15) סה"מ תרפ"ז ע' קב ואילך. תרצ"ט ע'

167 ואילך.

(16) ח"ב לח, א.

שרשב"י הי' בטל לגמרי, ולא הי' מציאות בפני עצמו, לכן יכולים לומר עליו "מאן פני האדון הוי",

ולכן, גם אצל צדיקים ישנו הענין דהי' הוה ויהי' כאחד, כמו אצל הקב"ה כביכול, ומשום זה לא כתב הבעש"ט שמעשה זה יהי' בעתיד, כיון שאצלו הי' זה בהוה.

ה. ויש להוסיף בהפירוש דאור שנברא ביום ראשון "גנזו לצדיקים לעתיד לבוא" ו"גנזו בתורה" — בעומק יותר:

האור דלעתיד לבוא ש"גנזו בתורה" — הוא בפנימיות התורה, "אילנא דחיי", שלמעלה מנגלה דתורה כו'¹⁷.

ועד"ז בנוגע ל"גנזו לצדיקים" — שאמיתת ענין הצדיק (יסו"ע שלמעלה ממלכות) הוא ע"י פנימיות התורה דוקא, ועי"ז נעשים למעלה מהגבלות הזמן.

כלומר: ע"י פנימיות התורה ("גנזו בתורה") נעשה הענין דצדיקים, ועי"ז מגיעים לגילוי האור דלעתיד לבוא.

ו. ענין זה — שגם עכשיו יכולים לבוא לגילוי האור דלעתיד לבוא — צריך להיות מרומז גם בנגלה דתורה:

ישנו כלל'¹⁸ ש"כל העומד לגזוז כגזוז דמי", אם אינו צריך להדקל, כלומר, אם לא חסר ענין עיקרי בהדבר גופא ה"ז כמו שנעשה כבר, ומחוסר זמן לא חשיב מחוסר מעשה'¹⁹.

ומרומז בפירוש יותר (בנדו"ד) — בדברי הגמרא²⁰ "שלשה הטעימן הקב"ה בעולם הזה מעין העולם הבא, אלו הן אברהם יצחק ויעקב". וע"פ מ"ש בתדבא"ר²¹ ש"כל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב", מובן, שכאו"א מישראל יכול להגיע לטעימה בעוה"ז מעין העוה"ב.

ואפילו את"ל שתנא דבי אליהו אינו ספר של פסקי דינים, יש להביא רא' מדברי הגמרא במסכת ברכות²² בנוסח הברכה לר' אמי:

19) ראה יומא סב, סע"ב. וש"נ. הנסמן בשד"ח שם (כרך ג) מערכת המ"ם כלל קסא.

20) ב"ב טז, סע"ב ואילך.

21) ריש פרק כה.

22) יז, סע"א.

17) ראה זח"ג קכד, ב (ברע"מ). הובא ונתבאר בתניא אנה"ק סכו'.

18) כתובות נא, רע"א. וראה הנסמן

בשד"ח קונטרס הכללים (כרך ב) מערכת כ"ף כלל קמב.

"עולמך תראה בחייך", היינו, שישנו פסק בש"ס בבלי ששייך מעמד ומצב ש"עולמך", דקאי על הגילויים דלעתיד לבוא, "תראה בחייך".

ז. המורם מדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמכתב דמחרת יום הכיפורים ע"ד "השלמה ותוספת אור כי טוב בשבת בראשית הבעל"ט":

אם ישנם ענינים שלא נעשו במשך מועדי חודש תשרי — יכולים להשלימם בשבת בראשית; וגם אם נעשו כל עניני מועדי חודש תשרי כדבעי, לא יחשבו שיכולים לנוח ולהמתין לקיבול שכר, אלא צריכים להוסיף עוד יותר.

ובפרטיות יותר:

גם לאחר שנעשו כל עניני העבודה דמועדי חודש תשרי,

— הן העבודה דראש השנה בהענין דקבלת עול, הן העבודה דיום הכיפורים בענין התשובה, הן העבודה דד' הימים שבין יום הכיפורים לסוכות ש"כל ישראל עסוקין במצוות, זה עוסק בסוכתו וזה בלולבו" [שלכן נקרא חג הסוכות "יום הראשון"²³, "ראשון לחשבון עוונות"²⁴, והן העבודה דסוכות, "זמן שמחתנו", שמיני עצרת ושמחת תורה, שעז"נ²⁵ "יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך"²⁶ —

צריכים להוסיף עוד יותר, "תוספת אור", ו"אור כי טוב" — שזהו האור שנברא ביום ראשון, כש"הי' הקב"ה יחיד בעולמו" שאור זה (שנברא ביום ראשון) גנזו לצדיקים לעתיד לבוא, ואור נעלה זה — כותב הרבי — יכולים להמשיכו בשבת בראשית הבעל"ט.

* * *

ח. כללות העבודה במשך מועדי חודש תשרי עד להשלמה ותוספת אור כי טוב בשבת בראשית — יש לבאר ע"פ משל גשמי מנסיעה ברכבת:

כשאדם רוצה להגיע במהירות למחוז חפצו — נוסע ברכבת.

בכלל ישנם שני סוגי רכבות: יש רכבת מהירה שאינה מתעכבת בדרך הילוכה אלא נוסעת ישירות אל המקום המיועד, ויש רכבת רגילה

הגדול תרל"ז פפ"ד ופק"ד.

26) וזהו הביאור במאמרו של כ"ק אדמו"ר נ"ע (אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ) שבשמח"ת אין ענינים של דינים (סה"ש תורת שלום ע' 54).

23) אמור כג, מ.

24) ויק"ר פ"ל, ז ובמת"כ שם.

25) משלי ה, יז. סד"ה ביום השמע"צ תרס"ו (המשך תרס"ו ע' מ). ובכ"מ. וצע"ק משמור"ר פט"ו, כג. ועייג"כ המשך וככה

— שבה משתמשים ע"פ רוב — שאינה נוסעת ישירות אל המקום המיועד, אלא מתעכבת בדרך הילוכה בתחנות שונות, כדי להעלות באמצע הדרך עוד נוסעים שלא עלו בתחנה הראשונה, וגם, בשביל אותם נוסעים שלא יכולים לסבול את הנסיעה המהירה.

גם בתחנות שבמשך הנסיעה ישנם שני סוגים: יש תחנות קטנות שבהם עוצרים לזמן קצר בלבד, ויש תחנות גדולות שבהם עוצרים לזמן ממושך יותר, כדי להעמיס על הרכבת גם מטענים גדולים וכבדים, וגם בהמות (שוורים כבשים עיזים חמורים וסוסים), אשר, העלאת הבהמות אל הרכבת דורשת זמן ארוך, משום שהבהמות פוחדות לעלות על הרכבת, הם פוחדות מהרכבת עצמה, מהצפירה, מהנסיעה וכו' ונפחד שלהם אינו פחד-שוא, כיון שבבואם אל המקום המיועד יהפכו להיות דם ובשר מבשרו (של האדם), ויתבטלו מבהמיותם ("זיי וועלן ווערן אויס בהמות"...), ולכן, בתחנות הקטנות אין פנאי להתעסק עמהם, כי אם, בתחנות הגדולות, שבהם מתעסקים להעלות אל הרכבת את הכל.

וסדר הנסיעה — שלפני שהרכבת מתחילה לנסוע משמיעים צפירה, כדי להזכיר לנוסעים הממתינים — הטרודים עם חבילותיהם, או אלה ששכחו בכלל שצריכים לנסוע — שהרכבת עומדת לנסוע, ולא מסתפקים בצפירה אחת, אלא צופרים עוד פעם ועוד פעם, וכשהצפירות לא עוזרות מתחילה הרכבת לזוז מעט, כדי להראות שמתכוונים ברצינות... ורק לאחר"ז מתחילה הרכבת לנסוע במהירות.

וע"פ הידוע שכל דבר שישנו בגשמיות ה"ז משום שענין זה ישנו ברוחניות, והענין ברוחניות הוא שורש הענין בגשמיות — יש לבאר גם בנדו"ד שורש הענין ברוחניות.

ט. והענין בזה:

היתרון שבמהירות הילוכה של רכבת, רומז על תכלית בריאת האדם וירידת נשמתו למטה שע"י עבודתו למטה נעשה בבחינת "מהלך" — כידוע²⁷ שהמלאכים נקראים "עומדים", דאף שעומדים באהבה ויראה במשך ב' אלפים שנה, ועוד ב' אלפים שנה, ועוד קרוב לב' אלפים שנה, ועולים מדרגא לדרגא, מ"מ, נקראים בשם "עומדים", כיון שהעליות שלהם הם בסדר והדרגה. וכן הנשמות קודם ירידתם למטה נקראים "עומדים",

(27) תו"א ס"פ וישב (ל, סע"א ואילך). לקו"ת ר"פ בחוקותי. ד"ה אם בחוקתי הי"ש"ת (סה"מ הי"ש"ת ס"ע 90 ואילך). ועוד.

כמ"ש²⁸ "חי הוי' גו' אשר עמדתיו לפניו". ודוקא ע"י ירידת הנשמות למטה והתלבשותן בגוף, שאז צריכה להיות עבודתן ביגיעת נפש ויגיעת בשר — נעשים "מהלכים", כיון שהעלי' שע"י הגוף היא שלא בהדרגה כלל, שמדלגים ("מ'שפרינגט אַריבער") מסדר השתלשלות לדרגא שלמעלה מסדר השתלשלות, ועד לאשתאבא בגופא דמלכא²⁹, שמגיעים לעצמות ומהות א"ס ב"ה³⁰.

ובזה גופא ישנם ב' אופנים (כדוגמת ב' סוגי הרכבות): ישנו סדר של "בעתה", וישנו סדר של "אחישנה"³¹ — כדברי יעקב לעשו שאף שהוא (יעקב) מצדו מוכן כבר לילך להר שעיר, מ"מ, כיון ש"הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד ומתו גו"³², לכן, "אתנהלה לאטי"³³, היינו, שהנסיעה אל הגאולה (ועלו מושיעים גו' לשפוט את הר עשו"³⁴) צריכה להיות בהסדר ד"בעתה".

י. ועד"ז בנוגע לסדר הנסיעה, החל מהצפירה שלפני הנסיעה, והתחנות שבאמצע הדרך וכו' — שענינם בהנמשל מתבטא במועדי חודש תשרי:

ובהקדם דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר³⁵ ש"חודש תשרי הוא ראש הכללי לכל החדשים, ובו ימים שרשים ומקורים על כל השנה: ראש השנה — שרש ומקור על יראה .. יום הכפורים — על תשובה ומחילה וסליחה, שבעת ימי הסוכות — על אהבה ושמחה וכו'".

ובכללות נחלקים לשני סוגים: ימים נוראים, שבהם נעשית העבודה בכבי' ומרירות, וימי שמחה ("זמן שמחתנו"), שבהם נעשית העבודה בשמחה וריקודים — כפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר³⁶ שאותם הענינים שפועלים בראש השנה בקו המרירות, פועלים בשמיני עצרת ושמחת תורה בקו השמחה.

32) וישלח לג, יג.	28) מלכים"א יז, א — ומדבר בנשמתו
33) שם, יד.	קודם שירדה למטה שלכן אומר עמדתיו ולא
34) עובדי' בסופו (הובא בפרש"י וישלח שם).	עומד (זהר ח"ג סח, ריש ע"ב. וראה ג"כ ח"א רלג, ב — וראה לקו"ש חכ"ה ע' 147 הערה 53. וש"נ).
35) סד"ה צהר תעשה תש"ב (סה"מ תש"ב ע' 49) — הועתק בהקדמת קונטרס שמע"צ-שמח"ת שנה זו (סה"מ תשי"א ע' 78. לעיל ע' 13).	29) זח"א ריז, ב.
36) סה"מ קונטרסים ח"ב שלט, א (נעתק ב"היום יום" כב תשרי, שמיני עצרת).	30) ראה תו"א נח ט, א. לקו"ת ראה כה, א. ובכ"מ.
	31) ישע"י ס, כב. וראה סנהדרין צח, א. שערי אורה שער הפורים ד"ה יביאו לבוש מלכות פצ"ד ואילך.

והמשל לזה — כמו הרכבת שיש בה כמה סוגים של קרונות (מרכבות) בהתאם לסוגי הנוסעים, כמו כן ישנם כמה סוגי עבודה, באופן של בכי' ומרירות, או באופן של שמחה וריקודים.

יא. ובפרטיות יותר:

לכל לראש ישנה הקדמת העבודה דחודש אלול, שבו נוהגין לתקוע בשופר כדי לעורר את ישראל שיעשו תשובה, שנאמר³⁷ "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו" (בתמ"י). — באמת צריך להיות "כל ימיו בתשובה"³⁸, אלא שבחודש אלול נעשית ההתעוררות לתשובה. ומשך הזמן שנותנים לתשובה הוא ארבעים יום (מר"ח אלול עד יום הכיפורים) — ע"ד שמצינו באנשי נינוה³⁹ שנתנו להם ארבעים יום, אם ישובו מוטב, ואם לאו כו' (כהמשך הכתובים).

וכן נותנים בפרטיות י"ב הימים מח"י אלול עד ראש השנה, כנגד י"ב חדשי השנה, יום לחודש יום לחודש, שבימים אלה יכולים לתקן ולהשלים את כל י"ב חדשי השנה⁴⁰.

יב. לאחר חודש אלול — בא ראש השנה, שבו מוסיפים לעורר לתשובה ע"י תקיעת שופר⁴¹.

ומהחילוקים שביניהם — שבחודש אלול תוקעים עשר קולות, די"ל שהם כנגד עשר כחות הנפש, שההתעוררות שלהם נעשית ע"י העשר קולות, ובראש השנה תוקעים מאה קולות⁴², כנגד עשר כחות הכלולים בכל א' מעשר כחות הנפש, כיון שצריך לעורר את כל הפרטים שבכחות הנפש, עשר כחות שכל א' מהם כלול מעשר.

וטעם הדבר — לפי שבראש השנה "צריך לדקדק ולפרט היטב" (כפי שמצינו בנוגע להדקדוק בהניקוד דתיבת "לחיים" וכיו"ב)⁴³, ולכן לא מספיק לתקוע עשר קולות, כדי שלא יהי' מקום לטעות שהתיקון הוא רק בנוגע לעשר כחות כפי שהם בכללות, או רק בנוגע לעשר כחות פרטיים שכלולים בא' מעשר הכחות (ולהניח את ט' הכחות), אלא צריכים לפרט ולתקוע מאה קולות, כנגד כל עשר הכחות כפי שכל א' כלול מעשר.

40) כמבואר בארוכה בשיחת ח"י אלול תש"ג (סה"ש תש"ג ע' 177. ע' 179).

41) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.

42) שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס תקצו.

43) שו"ע אדה"ז שם סתקפ"ב ס"ז.

37) עמוס ג, ו. וראה טור או"ח ר"ס

תקפא.

38) שבת קנג, א. וראה לקו"ת ר"פ

האזינו. ובכ"מ.

39) יונה ג, ד.

ועד"ז בנוגע להעשר סוגים דבנ"י, כמ"ש⁴⁴ "אתם נצבים היום (דא ראש השנה⁴⁵) כולכם גו' ראשיכם שבטיכם וגו' מחוטב עציך עד שואב מימין", "פרט הכתוב עשר מדרגות"⁴⁶, וכל מדרגה כלולה מכל עשר המדרגות — שכדי שלא יהי' מקום לטעות שיכולים ליקח עשר ממדרגה אחת בלבד, עשר מ"ראשיכם", ולהניח את שאר המדרגות עד "חוטב עציך" ו"שואב מימין", לכן תוקעים מאה קולות, כנגד כל עשר המדרגות כפי שכל אחת כלולה מעשר, כל פרטי הדרגות שבבנ"י.

יג. לאחרי ראש השנה — בא יום הכיפורים, שבו נמשך המקיף ד"תשובה ומחילה וסליחה" (כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴⁷).

ויש לבאר הענין דהמשכת המקיף דמחילה וסליחה — דלכאורה, המשכת המקיף דמחילה וסליחה אינה דומה להמשכת שאר המקיפים, המקיף דתשובה, המקיף דיראה, והמקיף דאהבה ושמחה, שכולם תלויים בעבודת האדם, ואילו הענין דמחילה וסליחה אינו תלוי באדם, אלא בא מלמעלה?

והביאור בזה — שהאמת היא שגם הענין דמחילה וסליחה שייך לעבודת האדם, כי, כאשר עבודת התשובה היא כדבעי, אזי נעשה בעה"ב על המחילה וסליחה, שאינו צריך לבקש אצל הקב"ה המחילה וסליחה, אלא יכול לדרוש מהקב"ה המחילה וסליחה.

וע"ד המאמר⁴⁷ "עשינו מה שגזרת עלינו עשה אתה מה שעליך לעשות" (שנוהגים גם הכהנים לאמרו אחר הדוכן), כפי שמביא כ"ק מו"ח אדמו"ר במאמר דח"י אלול⁴⁸.

יד. לאחרי יום הכיפורים — באים ד' הימים שבין יום הכיפורים לסוכות, שגם בהם נמשכת עבודת התשובה, כפי שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴⁹ שנכנס פעם במוצאי יום הכיפורים לאביו, אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, ושאלו: ומה עתה? והשיב: עתה צריכים ביחוד לעשות תשובה ("איצטער דארף מען ערשט תשובה טאָן").

(47) מע"ש פ"ה מי"ג. ספרי ופרש"י תבוא

כו, טו.

(48) סה"מ תשי" ע' 272.

(49) ראה ספר השיחות תרפ"ט ע' 25.

וש"נ.

(44) ר"פ נצבים.

(45) רמ"ז לזח"ב לב, ב (הובא בלקו"ת

תבוא מא, ג). וראה גם זח"ג רלא, א. פענח

רזא ס"פ נצבים.

(46) לקו"ת ר"פ נצבים. וראה זח"ב פב,

טו. ולאחרי כל פרטי הענינים דעבודת התשובה — באים ימי השמחה, "זמן שמחתנו", שבעת ימי הסוכות, שמיני עצרת ושמחת תורה, שבהם העבודה היא בענין השמחה.

והענין בזה — כמשל הרכבת שיש בה סוגי קרונות שונים בהתאם לסוגי הנוסעים (כנ"ל ס"ח), ובשביל אותם נוסעים שלא עלו על הקרונות שעליהם כתוב "בכי" ומרירות" (כיון ששייכים יותר לקו השמחה, ואוהבים לרקוד), מצרפים ומחברים עוד קרון שעליו כתוב "שמחה וריקודים", ואם ירקדו לשם שמים, יוכלו גם הם לעלות על הרכבת שנוסעת לקבל פני המשיח.

טז. ולאחרי כל זה צ"ל "השלמה ותוספת .. בשבת בראשית":

ובהקדם המבואר לעיל (ס"ט) שתכלית בריאת האדם וירידת נשמתו למטה (מחוז חפצו בנסיעת הרכבת) הוא להגיע לעצומה א"ס ב"ה. ובשביל זה לא מספיק ה"גילויים" שבמועדי חודש תשרי, אלא יש צורך גם בהמשך ד"ויעקב הלך לדרכו"⁵⁰, לעבודת כל השנה כולה, שעל ידה דוקא פועלים המשכת העצמות.

אמנם, מצד עוצם הגילויים דמועדי חודש תשרי, הן ב"מים נוראים" והן ב"זמן שמחתנו", יתכן שיהיו עסוקים ונתפסים ("פֶּאֶרְכָּאֵפֶט ווערן") בה"גילויים", עד כדי כך, שכשיצטרכו לצאת לעבודה דכל השנה, שעל ידה דוקא פועלים המשכת העצמות — לא תהי' ההתעסקות בזה כדבעי.

והמשל לזה⁵¹ — מאדם הנכנס לארמון המלך כדי לראות את המלך, ומיד בכניסתו לחדר החיצון מתפעל ביותר, עד ששוכח... — באמת לא שייך לומר ש"שוכח" מהמלך ח"ו, אלא, שאינו מגיע אל המלך, כיון ששוכח שצריך לילך הלאה, בגלל הטוב האמיתי שבמקום בו נמצא עתה. ובזה גופא כמה דרגות: ישנם כאלה שההתפעלות שלהם היא מיד בכניסתם לחדר החיצון וכבר שם נעמדים מהליכתם הלאה, וישנם כאלה שנעמדים מהליכתם רק בהכנסם לחדר הפנימי, וישנו מי שממשיך לילך בכל חדרי הארמון עד שמגיע לחדרו של המלך, אלא, שמצד ההסתכלות בה"גילויים" של המלך, אינו מגיע אל המלך עצמו.

(50) ראה שיחת יום שמח"ת ס"א (לעיל) (51) ראה כתר שם טוב סצ"ז.

וכיון שכן, יש צורך לעורר את אלה שעסוקים ומונחים בה"גילויים" דמועדי חודש תשרי — ע"ד שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמאמר דראש השנה⁵² שכיון שהנשמות שבג"ע טרודים בהגילויים שבג"ע, צריכים לעורר אותם "בפלגות ליליא" שעכשיו "קוב"ה אתא לאשתעשעא עם צדיקיא בגינתא דעדן"⁵³.

וזהו תוכן ענין ה"השלמה ותוספת . . בשבת בראשית" — שאלה שלא מילאו בשלימות ("זיי האָבן ניט דערטאָן") את העבודה דחודש תשרי בגלל התעסקותם בהגילויים (או בגלל סיבה אחרת), יכולים להשלים זאת בשבת בראשית.

יז. ומזה מובן שבשבת בראשית יש מעלה יתירה לגבי מועדי חודש תשרי:

שבת בראשית הוא אמנם ה"שיריים" דמועדי חודש תשרי, — שלכן רואים גם בגשמיות (מפני שכן הוא גם ברוחניות) שכאשר בעלת-הבית מכינה משקה ומיני טעימה ("פאַרבייסן") עבור ה"יו"ט, עושה זאת מתוך חשבון שאפשר להכין יותר מכפי הדרוש, ומה שישאר מה"יו"ט ("שיריים") יהי עבור ה"קידוש" דשבת בראשית — ו"שיריים" — כפשטות השם — הוא פחות ממחצית העיקר, אבל, מצינו שפעולת ה"שיריים" יכולה להיות יותר מה"עיקר" — כפי שאמר אלישע לאשת עובדי "לכי מכרי את השמן ושלמי את נשייך ואת ובניך תחיי בנותר"⁵⁴, ודרשו חז"ל⁵⁵ "ואת ובניך תחיי בנותר עד שיחיו המתים", ונמצא, שה"עיקר" הספיק רק עבור התשלום להנושים, ואילו ה"נותר" הספיק לא רק לשנה שנתיים או שלוש, אלא "עד שיחיו המתים", שתחיית המתים תהי' לאחרי ביאת המשיח, לאחרי בנין ביהמ"ק השלישי, ולאחרי קיבוץ כל הגלויות⁵⁶, ועד אז — "תחיי בנותר"!

ומזה מובן גם בנוגע לשבת בראשית — שעם היותו "שיריים" דמועדי חודש תשרי, יכולה להיות פעולתו גדולה יותר מפעולת מועדי חודש תשרי.

54) מלכים ב ד, ז.

55) יל"ש עה"פ (רמז רכח).

56) עיין זח"א קלט, א. אג"ק אדמו"ר

מוהרש"ב ח"א ע' שט ואילך.

52) שי"ל בקונטרס ראש השנה שנה זו

53) "מ תשי"א ס"ע 10 ואילך).

54) זח"א עב, א. פב, ב. קלו, ריש ע"ב.

קעח, ב. רלא, ב. ועוד.

יח. שבת בראשית אינו שבת כמו כל השבתות, או אפילו כמו כל שבת מברכים, אלא ענין אחר לגמרי — ענין כללי, כפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר בהשיחה דערב סוכות⁵⁷ שהאור וחיות שמאיר בשבת בראשית נמשך על כל השנה.

כמו כן ישנו פתגם מהצמח-צדק: "אזוי ווי מ'שטעלט זיך שבת בראשית אזוי גייט אַ גאַנץ יאָר"⁵⁸.

ואף שלכאורה יש להקשות⁵⁹ שענין כזה שייך לראש השנה ויום הכיפורים, הושענא רבה עד לשמיני עצרת, ולא לשבת בראשית, וכדאיתא בזהר⁶⁰ שבהושע"ר ושמיני עצרת נותנים ה"פתקין", שזהו סיום וגמר כל הענינים — יתרץ קושיא זו אליהו הנביא, כפי שאמר הצ"צ⁶¹ (לענין ביאת אליהו הנביא בערב ש"ק), שיבוא כבר, וכשיבוא, יתרץ גם קושיא זו.

* * *

יט. בהמכתב הנ"ל (דמחרת יום הכיפורים) ממשיך כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות העבודה הנדרשת מכאו"א, וז"ל:

"גם החלש יאמר גבור אני"⁶², להיות כי כל אחד ואחד ההולך בדרך הסלולה, גבור הוא בתגבורת אור זכות הוד כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים".

כלומר: אע"פ שהוא "חלש", והרבי עצמו אומר עליו שהוא חלש, מ"מ, בלכתו בדרך הסלולה שסללו אבותינו רבותינו הקדושים, יכול לומר "גבור אני", מצד תגבורת אור זכות אבותינו רבותינו הקדושים.

ואף שמדובר אודות "תגבורת אור", וגדר האור שכלל שהולך ונמשך ה"ה הולך ומתמעט (כפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמשך⁶³), מ"מ, "גם החלש יאמר גבור אני", כי, הן אמת שהאור מתמעט, והן אמת שהוא חלש, ה"ז רק מצד עצמו, אבל מצד אור זכות אבותינו רבותינו הקדושים, ה"ה גבור.

* * *

57) שי"ל בקונטרס חג הסוכות שנה זו (סה"מ תשי"א ע' 59. ולאח"ז בסה"ש תשי"א ע' 356).

58) ראה גם לקו"ש ח"כ ע' 556 בהערה (קפופת) ס"ב (לעיל ע' 37).

59) ראה גם שיחת ליל שמח"ת (קודם יואל ד, יו"ד).

60) ראה גם שיחת ליל שמח"ת (קודם יואל ד, יו"ד).

61) שי"ל בקונטרס חג הסוכות שנה זו (סה"מ תשי"א ע' 51 ואילך).

62) ראה זהר ח"א רכ, א. ח"ב קמב, א. ח"ג לא, ב.

63) ראה גם לקו"ש ח"כ ע' 556 בהערה (קפופת) ס"ב (לעיל ע' 37).

64) יואל ד, יו"ד.

65) שי"ל בקונטרס חג הסוכות שנה זו (סה"מ תשי"א ע' 51 ואילך).

כ. בהמשך להאמור לעיל (ס"ח) אודות סוגי התחנות, קטנות וגדולות — הנה, בין התחנות הגדולות שבהם יכולים להעלות על הרכבת את כולם עם כל עניניהם, נכלל גם י"ט כסלו:

י"ט כסלו — אומר הרבי — הוא "ראש השנה לחסידות"⁶⁴, ומוסיף: "לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי החסידות תכתבו ותחתמו"⁶⁵.

ומזה מובן שבי"ט כסלו יכולים לתקן ולהשלים את כל הענינים שהחסירו עד אז.

ולכן, צריך כל חסיד להשתדל ולעסוק בזה ולהיות בטוח שלקראת י"ט כסלו יקבל הוא וזוגתו ובני ביתו וכל עניניו — כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, וינצל זה בלימוד החסידות ודרכי החסידות, כידוע הפתגם שצריך לעשות מגשמיות רוחניות⁶⁶.

וע"פ דברי רבינו הזקן שתורת החסידות אינה ענין של מפלגה, אלא עבור כלל ישראל⁶⁷ — צריך כאו"א מישראל לעסוק בזה ולהיות בטוח שלקראת י"ט כסלו יקבל הוא וכל בני ביתו וכל עניניו — כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, ולעשות מזה רוחניות.

כא. וכיון שגורו שבועות אחדים עד י"ט כסלו, שאז מעלים ולוקחים את כולם, ואז נותנים לכאו"א כתיבה וחתימה טובה — הנני להציע,

— הן לאלה הנמצאים כאן והן לאלה שאינם נמצאים כאן עתה, ובפרט לכל אלה שאליהם מופנה המכתב דמחרת יום הכיפורים הנ"ל: "ידידינו אנ"ש והתמימים ד' עליהם יחיו", ומי לא ירצה להיות נכלל עכ"פ בהסוג ד"ידידינו ד' עליהם יחיו" —

שעוד י"ט כסלו ישתדל כאו"א לפעול לכל הפחות על מנין ישראל, בהענינים דמחשבה דיבור ומעשה — על כאו"א מהמנין בכל שלשת הענינים, או לכל הפחות בשנים או באחד משלשת הענינים:

במעשה — בהשייך לקיום מצוות מעשיות, כדיבור — בענינים

66 ראה "היום יום" כז טבת. כט אד"ש. כז אלול. ובכ"מ.

67 ראה סה"מ תשי"א ע' 136. לקו"ש ח"ט ע' 344. ועוד.

64 אג"ק אדמו"ר מוהרש"ב ח"א ע' רנט. וש"נ. וראה לקו"ד ח"ד תשנט, ב ואילך. "היום יום" בתחלתו.

65 "היום יום" בסופו. ובכ"מ.

התלויים בדיבור, ותלמוד תורה כנגד כולם⁶⁸, לפעול על המנין שלו לקבוע עתים לתורה, ובמחשבה — בענינים התלויים במחשבה, ומהם, לפעול על המנין שלו ענין א' בעבודה שבלב זו תפלה⁶⁹.

ולהוסיף, שבהמנין יכולים להיות אפילו קטנים — כשהגיעו לחינוך, כמ"ש הרא"ש⁷⁰ שאפילו קטנים נכללים בעשרה שעליהם שכינתא שריא⁷¹.

וכשיבוא י"ט כסלו, ראש השנה לחסידות, שבו נעשה הענין ד"אתם נצבים היום (דא ראש השנה) כולכם" החסידי — יצייר כאו"א לעצמו את פניו של הרבי, ויאמר: הנה המנין שאספתי — כולכם כאיש אחד, בהתאסף גו' יחד שבטי ישראל⁷². על פלוני פעלתי במעשה, על פלוני פעלתי בדיבור, ועל פלוני פעלתי במחשבה וכו'.

וכשישנו הענין ד"בהתאסף גו' יחד גו'" נעשה הענין ד"ויהי בישורון מלך"⁷³, אשר זהו הקדמה בתכיפות וסמיכות לקיום היעוד⁷⁴ "והי' הוי' למלך גו'", בגאולה האמיתית והשלימה במהרה בימינו אמן.

כב. ונכון במאד, שלקראת י"ט כסלו ישלח כאו"א לכאן את שמותיהם של המנין שאסף, שמם ושם אמם, כדי להזכירם על הציון דכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ.

הוא — כיון שצדיקא דאתפטר אשתכח יתיר מבחיוהי גם בעולם הזה המעשה⁷⁴ — יעורר להשפיע ברכות, שיהי' "א גוט יום טוב", ושכל המתעסקים בכל הנ"ל, בתוך כל אחינו בני", יכתבו ויחתמו לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי החסידות.

(שעליהם מדבר הרא"ש) אינם שייכים בנודד,
 כמובן, וצריך עכ"פ שיגיעו לחינוך.
 (72) ברכה לג, ה.
 (73) זכרי' יד, ט.
 (74) זח"ג עא, ב. וראה תניא אגה"ק סז"ך.

(68) פאה פ"א מ"א.
 (69) תענית ב, סע"א. הובא בפרש"י עה"ת
 עקב יא, יג.
 (70) לברכות מז, ב (פ"ז ס"כ).
 (71) אלא, שהקטנים המונחים בעריסה